

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**САМОСТІЙНА РОБОТА**  
**З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«КАДРОВИЙ БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГ»**  
**(у період карантину)**

**Харків**  
**2020**

**Самостійна робота з навчальної дисципліни «Кадровий бізнес-консалтинг» (у період карантину)** для студентів денної форми навчання другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-консалтинг» / уклад.: К. Г. Губін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 61 с.

У к л а д а ч: К. Г. Губін

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОРАДИ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ І ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальна дисципліна «Кадровий бізнес-консалтинг» спрямована на формування у студентів системи професійних знань, навичок та умінь з управління персоналом та ефективного здійснення консалтингової діяльності з питань управління персоналом, а також організації кадрового бізнес-консалтингу.

Практичні заняття спрямовані на реалізацію завдань курсу:

- засвоєння базових принципів та методів аналізу консалтингу з питань управління персоналом, категоріально-понятійного апарату та головних законів управління персоналом, необхідних для розуміння змісту кадрового бізнес-консалтингу як науки та професійної діяльності;
- усвідомлення взаємозв'язку управління персоналом, консалтингу як професійної діяльності та консалтингу як бізнесу, на основі якого розвивається кадровий бізнес-консалтинг;
- пізнання інструментарію кадрового бізнес-консалтингу та способів його практичного застосування;
- засвоєння знань з організації та технології консультаційного процесу з питань управління персоналом;
- формування засад управлінського мислення та етичної ділової поведінки, а також навичок дотримання професійних стандартів кадрового бізнес-консалтингу;
- засвоєння професійних засад кадрового бізнес-консалтингу;
- розуміння економіко-організаційного механізму консалтингу з питань управління персоналом;
- пізнання форм та заходів підприємництва у сфері кадрового бізнес-консалтингу;
- засвоєння змісту та завдань головних складових кадрового бізнес-консалтингу: аудиту персоналу; консалтингу з кадрової політики; консалтингу з питань групової динаміки; консалтингу з мотивації персоналу, самоменеджменту та управління діловою кар'єрою;
- формування здатності до самостійного вибору та застосування на практиці моделей діяльності з кадрового бізнес-консалтингу.

Задля досягнення поставлених завдань запропоновано поділ курсу «Кадровий бізнес-консалтинг» на два розділи: «Теоретичні, професійні та організаційні засади кадрового бізнес-консалтингу» та «Головні складові консалтингу з питань управління персоналом».

При вивченні матеріалу навчальної дисципліни особливу увагу слід приділити змісту кадрового бізнес-консалтингу як науки, навчальної дисципліни та професійної діяльності; особливостям організації бізнесу у сфері кадрового бізнес-консалтингу; підбору та управлінню персоналом в консалтингових фірмах; змісту, завданням та головним складовим аудиту персоналу; аудиту управлінських та кадрових процесів, аудиту структури організації та аудиту безпосередньо персоналу; змісту, завданням та

головним складовим консалтингу з кадрової політики; головним аспектам організації кадрового діловодства, розробки посадових інструкцій, здійснення профорієнтації, сприяння психологічній та професійній адаптації працівників, навчання та сертифікації персоналу, створення ефективної системи організації роботи персоналу; змісту, завданням та головним складовим консалтингу з мотивації персоналу, самоменеджменту та управління діловою кар'єрою; головним аспектам розробки системи мотивації персоналу, комплексу заходів із самоменеджменту та управління діловою кар'єрою; сутності, причинам та класифікації конфліктів, особливостям перебігу конфліктів в організації, методам управління конфліктами, наслідкам управління конфліктами та формуванню команд для виконання завдань кадрового бізнес-консалтингу.

На практичні заняття виносяться сім тем, які узагальнюють основні питання курсу. Наприкінці методичних рекомендацій подано перелік питань, що виносяться на залік.

Кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяє виконання завдань для самостійної роботи: формулювання відповідей на теоретичні й тестові запитання для самоконтролю, розв'язання практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури.

## **2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

### **ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5 (18.03.2020) КОНСАЛТИНГ З КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ**

*Необхідно розглянути такі питання:*

1. Зміст, завдання та головні складові консалтингу з кадрової політики.
2. Консалтинг з проблем служби управління персоналом.
3. Консалтинговий супровід пошуку та підбору персоналу.
4. Консалтинг з актуальних проблем кадрової політики.

### ***ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ***

*Запитання для самоконтролю*

1. В чому полягає зміст кадрової політики?
2. Як ви можете охарактеризувати сутність, завдання та складові консалтингу з кадрової політики?
3. Що вам відомо про зміст консалтингу з питань кадрового забезпечення системи управління персоналом?
4. В чому полягають головні аспекти організації кадрового діловодства?

5. Як ви можете охарактеризувати поняття та зміст консалтингу з проблем пошуку та підбору персоналу?

6. Що ви знаєте про консалтинг із питань взаємодії бізнес-організацій з кадровими агентствами?

7. Що вам відомо про зміст консалтингових послуг з профорієнтації?

8. В чому полягає консалтинг з питань соціально-психологічної та професійної адаптації працівників?

9. Як ви можете охарактеризувати консалтинг з питань формування та використання кадрового резерву?

10. Що ви знаєте про зміст консалтингових послуг з підвищення кваліфікації та сертифікації персоналу?

11. В чому полягає зміст консалтингових послуг з проблем аутсорсингу персоналу?

12. Як ви можете охарактеризувати консалтинг з питань організації роботи персоналу?

### ***Практичні завдання***

1. У фірмі воліють мати кадровий резерв із розрахунку 1,5 особи на 1 посаду фахівця (у середньому). Кадровий резерв формується під 24 посади.

На фірмі працюють 4 стажери, які не отримують зарплатню, проте відповідають вимогам до посад, під які формується кадровий резерв. З числа раніше звільнених з фірми осіб 9 відповідають вимогам кадрового резерву. 4 з них ніде не працюють та готові протягом тижня повернутися у фірму.

На фірмі вже відібрано 16 співробітників, які відповідають вимогам до посад, під які формується кадровий резерв. Ще 13 працівників відповідають більшості критеріїв, проте наявні окремі невідповідності вимогам. Інші 19 працівників добре виконують покладені на них обов'язки, проте поки що не пройшли оцінювання за критеріями, необхідними для посад, під які формується кадровий резерв. Щодо діяльності 12 працівників, які поки що не пройшли оцінювання за вимогами до посад, вже є суттєві нарікання.

Розрахуйте чисельність кадрового резерву. Чи є вона достатньою? Яким чином можна збільшити чисельність кадрового резерву?

2. Декілька клієнтських бізнес-організацій сформулювали свої потреби (див. табл.). Яким з них ви можете поради аутстафінг персоналу, а яким – ні? Які із зазначених потреб можуть бути задоволені аутстафінгом персоналу за умови дотримання додаткових вимог? Обґрунтуйте свою відповідь.

Потреби клієнтів	Чи доцільно застосовувати аутстафінг персоналу?	
	Так	Ні
Розширення бізнесу у нові регіони без відкриття філіалів		
Залучення додаткових працівників без збільшення штату		
Розвиток культури організації		
Скорочення штату за умови збереження співробітників		
Покращення соціально-психологічного клімату у колективі		
Утворення ефективних команд		
Запровадження тимчасового проекту без відкриття нових вакансій		
Зменшення кількості конфліктів в організації		
Оцінка претендентів на вакантні посади без прийняття на випробувальний строк чи на роботу		
Збільшення мотивації працівників		
Зменшення соціальних та податкових зобов'язань фірми		
Розвиток ділової кар'єри співробітників		
Запровадження ефективних технологій тайм-менеджменту		

### ***Тестові питання***

*1. Кадрова політика може бути визначена як:*

- а) сукупність заходів та дій з відтворювання та ефективного використання персоналу;
- б) сукупність заходів, спрямованих на оцінку претендентів на вакантні посади та визначення їх відповідності потребам фірми;
- в) сукупність принципів і норм, система цілей і уявлень, які визначають зміст роботи з персоналом;
- г) сукупність принципів і норм реалізації системного підходу в управлінні організацією як цілісним соціальним організмом;
- д) комплекс заходів, спрямованих на створення умов праці, привабливих для працівників і вигідних для фірми.

*2. Який з наведених елементів не відноситься безпосередньо до кадрової політики:*

- а) аудит персоналу;
- б) система стимулювання персоналу;
- в) ротація персоналу;
- г) відбір та адаптація персоналу;
- д) планування трудових ресурсів.

*3. До факторів зовнішнього середовища, які суттєво впливають на кадрову політику, належить:*

- а) ситуація на ринку енергоносіїв;
- б) морально-психологічний клімат в колективі;
- в) результати проведеного аудиту персоналу;
- г) умови праці в організації;
- д) ситуація на ринку праці.

*4. До факторів внутрішнього середовища, які суттєво впливають на формування та розвиток кадрової політики, можна віднести:*

- а) державну політику підтримки тимчасово безробітних;
- б) створені нормативно-правовою базою правила та обмеження;
- в) ситуацію на ринку енергоносіїв;
- г) умови праці в організації;
- д) усі варіанти відповіді вірні.

*5. Прямий пошук персоналу здійснюється:*

- а) серед безробітних та зайнятих фахівців;
- б) лише серед безробітних фахівців;
- в) серед стажерів організації;
- г) серед включених до кадрового резерву організації;
- д) лише серед зайнятих фахівців.

*6. Аутстафінг персоналу – це:*

- а) комплекс заходів, спрямованих на знаходження підстав для кадрових рішень (підвищення, пониження, переміщення, звільнення);
- б) комплекс заходів, спрямованих на створення умов праці, привабливих для працівників і вигідних для фірми;
- в) вивід працівників за межі штату компанії-замовника та оформлення їх у штат компанії-провайдера;
- г) впровадження найбільш раціонального режиму використання персоналу;
- д) оцінювання співробітників компанії щодо ступеня їх відповідності робочим місцям.

### *7. Профорієнтація – це:*

- а) комплекс заходів, спрямованих на ознайомлення персоналу з їх позиціями у кадровому резерві та перспективами кар'єрного зростання у даній фірмі;
- б) комплекс заходів, спрямованих на ознайомлення людей з їх реальними здібностями та можливостями, на допомогу у виборі найбільш підходящих їм професій з урахуванням потреб виробництва;
- в) комплекс заходів, спрямованих на знаходження підстав для кадрових рішень (підвищення, пониження, переміщення, звільнення);
- г) оцінювання співробітників компанії щодо ступеня їх відповідності робочим місцям;
- д) комплекс заходів, спрямованих на реалізацію системного підходу в управлінні персоналом як цілісним соціальним організмом.

### *8. Сертифікація персоналу спрямована на:*

- а) виявлення резервів підвищення продуктивності праці;
- б) створення умов праці, привабливих для працівників і вигідних для фірми;
- в) ознайомлення людей з їх реальними здібностями та можливостями, на допомогу у виборі найбільш підходящих їм професій з урахуванням потреб виробництва;
- г) впровадження найбільш раціонального режиму використання персоналу;
- д) підтвердження відповідності працівників професійним стандартам (кваліфікаційним вимогам).

### *9. Аутсорсинг персоналу спрямований на:*

- а) індивідуальну консультативну допомогу у виборі професії з використанням професіограм і психограм;
- б) ознайомлення людей з їх реальними здібностями та можливостями, на допомогу у виборі найбільш підходящих їм професій з урахуванням потреб виробництва;
- в) передачу виконання певних робіт, послуг чи бізнес-функцій, необхідних організації, іншій організації, що володіє необхідними для цього ресурсами, передовсім людськими;
- г) підтвердження відповідності працівників професійним стандартам (кваліфікаційним вимогам);
- д) ознайомлення нових працівників з робочими місцями, їх технічним оснащенням та матеріально-технічним забезпеченням трудової діяльності.

### *10. В процесі здійснення моніторингу ринку праці беруть до уваги:*



- а) співвідношення попиту та пропозиції робочої сили за певними посадами;
- б) рівень оплати праці за певними посадами;
- в) системи мотивації праці, які використовуються конкурентами;
- г) діяльність Державної служби зайнятості;
- д) усі варіанти відповіді вірні.

### *Список рекомендованої літератури*

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Козак К. Б., Мироненко Б. В. Специфіка застосування інструментів аутсорсингу, аутстафінгу та лізингу в системі управління персоналом. *Економіка харчової промисловості*. 2019. Т. 11, Вип. 1. С. 73-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp\\_2019\\_11\\_1\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2019_11_1_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Кулініч О. А., Єсінова Н. І., Зарецька Л. М. Комплексний механізм кадрового менеджменту підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 2. Том 1. С. 42-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu\\_ekon\\_2016\\_2%281%29\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_2%281%29_11) (дата звернення: 29.04.2019).

Новостаська О. І. Трудовий розпорядок в організації як об'єкт внутрішньоорганізаційного менеджменту. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2016. Вип. 50. С. 187-191. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca\\_ekon\\_2016\\_50\\_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2016_50_37) (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И., Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХП», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Смирнова І. І., Сімаков К. І. Інноваційні технології управління персоналом на підприємстві. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 2. С. 154-157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu\\_2018\\_2\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2018_2_28) (дата звернення: 29.04.2019).

Черняєва А. О. Світовий досвід управління розвитком робітничих кадрів. *Економічна теорія та право*. 2017. № 3(30). С. 34-44. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/світовий-досвід-управління-розвитко/> (дата звернення: 29.04.2019).

Черчик Л. Управління кадровою безпекою в системі менеджменту персоналу підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 4. С. 57-61. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu\\_2017\\_4\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2017_4_10) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## **Практичне заняття 6**

**(25.03.2020)**

### **КОНСАЛТИНГ З МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ, САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ КАР'ЄРОЮ**

#### ***Необхідно розглянути такі питання:***

1. Зміст та головні підходи до мотивації персоналу.
2. Консалтинг з мотивації персоналу.
3. Поняття та складові самоменеджменту.
4. Консалтинг з проблем самоменеджменту.
5. Консультаційні послуги з управління діловою кар'єрою.

#### ***ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ***

##### ***Запитання для самоконтролю***

1. Що вам відомо про зміст та завдання мотивації персоналу?
2. В чому полягають головні положення змістовних та процесуальних теорій мотивації?
3. Як здійснюється консалтинг з питань співвідношення впливів глибинного та поверхневого рівнів мотивації?
4. Які умови ефективної мотивації працівників вам відомі?
5. В чому полягають особливості консалтингу з мотивації персоналу?
6. Як ви можете охарактеризувати сутність самоменеджменту, його призначення та складові?

7. Які групи технологій керування часом вам відомі?
8. Які поширені причини втрати часу на роботі ви можете назвати?
9. Що вам відомо про консалтинг з питань розподілу та використання часу?
10. Що ви знаєте про консалтинг з правильного формування цілей?
11. В чому полягає консалтинг з вибору оптимального режиму праці та відпочинку?
12. Що вам відомо про зміст та цілі управління діловою кар'єрою?
13. Чим відрізняються горизонтальний та вертикальний розвиток кар'єри?
14. В чому полягають консультаційні послуги з управління діловою кар'єрою?

### *Практичні завдання*

1. В результаті анкетування персоналу клієнтської бізнес-організації стало відомо, що керівника відділу кадрів цікавлять такі види стимулювання праці: участь в прибутках фірми; випуск розповсюдженого по організації меморандуму з висловленням подяки за особливі досягнення у праці; надання додаткової свободи дій у сфері професійних повноважень; спрямування на телеінтерв'ю популярній діловій телепередачі у якості представника фірми; пріоритет при плануванні графіків робочого часу і часу відпочинку; надання додаткової тижневої відпустки щороку; оплата членства у престижному клубі.

На основі теорії ієрархії потреб А. Маслоу визначте, які категорії потреб можуть задовольнити зазначені види стимулювання праці. Здійсніть ранжування обраних керівником відділу кадрів видів стимулювання праці згідно з пірамідою потреб Маслоу.

2. Аналіз діяльності персоналу клієнтської бізнес-організації дозволив виявити низку аспектів діяльності, що впливають на використання часу (див. табл.). Визначте, які з цих аспектів можна вважати причинами втрати часу на роботі, які не можна і які можуть бути віднесені до тієї чи іншої категорії лише за умови більш детального аналізу. Обґрунтуйте, який саме додатковий аналіз потрібен.

Аспекти діяльності, що впливають на використання часу	Чи можна вважати причинами втрати часу на роботі?		
	Так	Ні	Потрібен додатковий аналіз
Затягування перерв у роботі			

Участь у нарадах з професійних питань			
Сумлінне ставлення до виконання обов'язків			
Неорганізованість робочого місця			
Відвідування курсів підвищення кваліфікації			
Слабкі комунікативні навички			
Розробка докладних планів розвитку			
Нездатність швидко приймати рішення			
Специфіка роботи передбачає тривале спілкування з клієнтами			
Участь у конференціях та семінарах з професійних питань			
Безконтрольне користування месенджерами на робочому місці			
Недостатність інформації			
Невміння відмовляти колегам, які просять допомоги			
Відсутність пріоритетів, самодисципліни			
Звичка братися за декілька справ одразу			
Відповідальне ставлення до прийняття важливих рішень			
Зайва звітність			

3. Заповніть піраміду цілей за Б. Франкліним власними цілями (окрім шостого рівня піраміди – складання щоденних планів). Чи очікуєте ви змін у першому та другому рівнях піраміди цілей впродовж найближчого року?

### *Тестові питання*

1. Одним з двох головних типів сучасних теорій мотивації є:

- а) змістовні теорії;
- б) теорії «батога і пряника»;
- в) теорії ієрархії потреб;
- г) теорії ІВЗ (існування–взаємозв'язки–зростання);
- д) теорії набутих потреб.

2. Згідно із положеннями теорії підкріплення дії індивіда визначаються:

- а) очікуванням того, що обрана людиною трудова поведінка приведе до задоволення чи одержання бажаного;
- б) порівнянням індивідами власних зусиль й винагороди із зусиллями й винагородою інших людей;
- в) будь-якими короткостроковими наслідками (догана чи подяка; місячна премія або її відсутність), що підвищують ймовірність повторення певних дій або відмови від них;
- г) потребами у досягненні, визнанні, відповідальності, особистому зростанні, які спонукають до праці;
- д) усі варіанти відповіді вірні.

*3. Згідно із положеннями теорії потреб Абрахама Маслоу, соціальні потреби пов'язані:*

- а) із захистом від фізичних і психологічних загроз з боку інших членів суспільства;
- б) із порівнянням індивідами власних зусиль й винагороди із зусиллями й винагородою інших людей;
- в) із розвитком внутрішнього потенціалу людини, розширенням компетенцій, розкриттям всіх здібностей людини;
- г) з очікуванням того, що обрана людиною трудова поведінка приведе до задоволення чи одержання бажаного від інших членів соціуму;
- д) із відчуттям приналежності до чого-небудь або кого-небудь, із відчуттям, що тебе приймають інші.

*4. До потреб досягнення цілей життя, згідно з моделлю Б. Генкіна, не можна віднести:*

- а) інтелектуальні;
- б) безпеки;
- в) естетичні;
- г) емоціональні;
- д) духовні.

*5. Діяльність, спрямована на підвищення ефективності використання людського часу шляхом застосування спеціальних технологій його організації – це:*

- а) хронометраж часу;
- б) автофокус;
- в) ковзання по часу;
- г) управління часом;
- д) самоменеджмент.

*6. Згідно закону Паркінсона:*

- а) чим більше часу ми маємо на виконання завдання, тим більше часу воно віднімає;
- б) будь-яка справа потребує більше часу, ніж планувалося до її початку;
- в) порядок виконання дій впливає на ефективність;
- г) людина схильна в першу чергу робити те, що дає їй задоволення;
- д) чим цікавіше справа, тим швидше спливає час.

*7. Надаючи консультаційні послуги з формування системи цілей, необхідно виходити з того, що цілі мають відповідати таким критеріям:*

- а) досяжність;
- б) конкретність;
- в) гнучкість;
- г) сумісність;
- д) усі варіанти відповіді вірні.

*8. Система управління часом Бенджаміна Франкліна передбачає:*

- а) складання реєстру реального часу, аналіз часу і дій;
- б) розробку системи архівації, за якої в разі необхідності можна знайти потрібний документ не більш, ніж за 3 хвилини;
- в) кожна дія людини має бути узгодженою з її життєвими цінностями та спрямована на реалізацію глобальної життєвої мети;
- г) цілі суттєво обмежують свободу людей і тому не потрібно формувати складну систему цілей;
- д) збереження максимально можливої продуктивності людини протягом усього періоду роботи.

*9. При визначенні оптимальної тривалості відпочинку працівників протягом робочого часу консультанту не доцільно брати до уваги:*

- а) фізичні зусилля;
- б) висловлені працівниками скарги на важкість праці;
- в) нервові напруження;
- г) забруднення повітря;
- д) освітлення.

*10. Управління діловою кар'єрою – це:*

- а) сукупність заходів щодо кар'єрного зростання працівника, щодо розвитку внутрішнього потенціалу людини, розширення компетенцій, розкриття здібностей людини;

б) комплекс заходів, спрямованих на ознайомлення людей з їх реальними здібностями та можливостями, на допомогу у виборі найбільш підходящих їм професій з урахуванням потреб виробництва;

в) сукупність заходів щодо планування, організації, мотивації й контролю службового зростання співробітника, виходячи із цілей, завдань і можливостей організації й самого працівника;

г) вивід працівників за межі штату компанії-замовника та оформлення їх у штат компанії-провайдера;

д) сукупність заходів, спрямованих на визначення реального рівня кваліфікації, знань, практичних навичок та ділових якостей співробітників і встановлення їх відповідності (або не відповідності) посадам, а також на виявлення потенціальних можливостей працівників.

### *Список рекомендованої літератури*

Азарова А. О., Ковальчук О. А. Математичні моделі та методи управління мотивацією персоналу: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2014. 139 с.

Азарова А. О., Мороз О. О., Лесько О. Й. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с.

Базалійська Н. П., Батовський В. В. Управління трудовою поведінкою персоналу на засадах реалізації системи трудової мотивації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 10-15. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg\\_2018\\_22%281%29\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_22%281%29_4) (дата звернення: 24.04.2019).

Бондар Н. М., Сергієнко Т. В. Удосконалення мотиваційних механізмів в системі менеджменту організацій. *Економіка та управління на транспорті*. 2016. Вип. 3. С. 112–117. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/eut\\_2016\\_3\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/eut_2016_3_18) (дата звернення: 24.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Жужукіна Н. І. Мотивація і стимулювання в умовах креативного менеджменту. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2017. Т. 23. № 4. С. 68-73. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht\\_2017\\_23\\_4\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2017_23_4_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблишер, 2016. 287 с.

Климчук А. О. Управління підприємством в системі оцінки, мотивації та стимулювання персоналу: [монографія]. Хмельницький: ХНУ, 2018. 283 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL:

[http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Кулакова С. Ю. Впровадження європейської практики тайм-менеджменту на підприємствах України. *Ефективна економіка*. 2016. № 1. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek\\_2016\\_1\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_1_18) (дата звернення: 29.04.2019).

Лазоренко Т. В., Дідченко Ю. О., Михайлова Є. Д. Правила успішного використання тайм-менеджменту. *Молодий вчений*. 2017. № 1. С. 632-635. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2017\\_1\\_153](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_1_153) (дата звернення: 29.04.2019).

Літинська В. А. Управління кар'єрою персоналу: навч. посіб. Хмельницький: Цюпак А. А., 2015. 187 с.

Матукова Г. І., Макаренко В. О. Тайм-менеджмент у системі управління персоналом: теорія та практика впровадження. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2018. Т. 23, Вип. 6. С. 58-63. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu\\_econ\\_2018\\_23\\_6\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2018_23_6_12) (дата звернення: 29.04.2019).

Мельник А. О., Мельник Л. С. Аналіз сучасних мотиваційних підходів до управління персоналом. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 4. С. 94-98. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav\\_2018\\_4\\_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2018_4_23) (дата звернення: 29.04.2019).

Могилевская О. Ю., Уфимцева Т. Н., Штанько А. И. Тайм-менеджмент: учеб. пособие. Киев: КиМУ, 2016. 305 с.

Писаревська Г. І. Використання тайм-менеджменту для підвищення ефективності управління персоналом. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2016. Вип. 20(1). С. 148-153. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu\\_en\\_2016\\_20%281%29\\_38](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_20%281%29_38) (дата звернення: 29.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Сокур М. І., Мельнікова І. Є., Шаповал Л. П. та ін. Мотивація та управління персоналом і якістю (іноземний досвід): навч. посіб. Вид. 2-е, допов. Кременчук: Щербатих О. В., 2016. 335 с.

Ткаченко И. В. Тайм-менеджмент. Искусство управлять своим временем. Харьков: Аргумент Принт : Виват, 2014. 218 с.

Трейси Б. Результативный тайм-менеджмент: эффективная методика управления собственным временем / пер. з англ. Москва: СмартБук, 2007. 79 с.

Червінська Л. П. Управління мотивацією персоналу: монографія. Київ: КНЕУ, 2015. 201 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.



**Практичне заняття 7**  
**(01.04.2020)**  
**КОНСАЛТИНГ З ПИТАНЬ ГРУПОВОЇ ДИНАМІКИ**

***Необхідно розглянути такі питання:***

1. Поняття, види та роль груп у менеджменті персоналу.
2. Зміст та види конфліктів в організації. Управління конфліктами.
3. Консалтинг з проблем управління конфліктами.
4. Консалтинг з утворення команд та керівництва командами.

***ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ***

***Запитання для самоконтролю***

1. У чому полягають зміст та роль формальних і неформальних груп у менеджменті персоналу?
2. Які чинники впливають на діяльність групи?
3. Якою є роль групи в діяльності людини та управлінні персоналом?
4. Які типи конфліктних ситуацій та інцидентів вам відомі?
5. Які причини конфліктів ви можете назвати?
6. Що ви знаєте про класифікацію конфліктів?
7. Як ви можете охарактеризувати виникнення та перебіг конфліктів в організації?
8. У чому полягає конструктивний та деструктивний вплив конфлікту?
9. Які методи управління конфліктами вам відомі?
10. Які особливості має консалтинг з проблем управління конфліктами?
11. Що вам відомо про наслідки управління конфліктами?
12. Що ви знаєте про консалтинг з індивідуальних та колективних трудових спорів?
13. У чому полягає сутність команди?
14. Які ролі можуть бути у членів команди?
15. Що вам відомо про консалтинг з утворення команд та керівництва командами?

***Практичні завдання***

1. В процесі аналізу клієнтської бізнес-організації вами виявлено певні характеристики груп (див. табл.), не всі з яких можна віднести до ознак лише формальної чи лише неформальної групи. Необхідно визначитися: чи свідчать ті чи інші ознаки про належність групи до категорії формальних або неформальних, і якщо свідчать, то до якої саме? Як ви будете класифікувати групу, яка має окремі ознаки формальної та неформальної?

Ознаки, характеристики груп	Свідчать про належність до	
	формальної групи	неформальної групи
Метою є ефективність виробництва		
Метою є задоволення соціальних потреб		
Метою є прибуток		
Метою є покращення іміджу фірми		
Створена фірмою		
Створена на основі самоорганізації співробітників		
Комунікації здійснюються за допомогою формальних каналів		
Комунікації здійснюються за допомогою неформальних каналів		
Лідер призначається організацією		
Лідер висувається групою, з-поміж її членів		
Лідер приходить ззовні організації		
Міжособистісні стосунки встановлюються на основі виробничих завдань		
Міжособистісні стосунки приносять задоволення		
Міжособистісні стосунки розвиваються спонтанно		
Вплив на членів групи базується на офіційних повноваженнях керівника		
Вплив на членів групи базується на моральному умовлянні		
Контроль спирається на покарання		
Контроль спирається на матеріальні винагороди		
Контроль спирається на громадські санкції		

2. Дослідження клієнтської бізнес-організації виявило певні наслідки конфліктів (див. табл.). Визначте, з яким наслідками слід боротися, а які є корисними для фірми. Як забезпечити переважання позитивних наслідків конфліктів над деструктивними?

Наслідки конфліктів	Потрібно боротися	Не потрібно боротися
Стимулює появу більш ефективних правил і форм трудової поведінки		
Посилює групову згуртованість у разі виникнення міжгрупових конфліктів		
Призводить до зниження внутрішньогрупової згуртованості через поступове накопичення взаємних образ		
Перед загрозою зовнішніх труднощів згуртовує співробітників		
Відбувається поступове погіршення взаємин у колективі, соціально-психологічного клімату		
Звільняє колектив від факторів, які провокували напруженість у стосунках		
Порушуються комунікації та взаємозв'язки		
Ініціює прогресивне оновлення, інноваційні зміни у фірми		
Викриває, виносить назовні проблеми та протиріччя, які накопичувалися роками		
Мобілізує увагу та ресурси на розв'язання певних проблем		
Дестабілізує організацію, породжує хаотичні та анархічні процеси		
Руйнує традиції колективного мислення, конформізму, «синдром покори»		
Виявляє неформальні групи та їх лідерів		
Учасники конфлікту відволікаються від вирішення професійних завдань		

### *Тестові питання*

#### *1. Формальна група – це:*

- а) утворення в межах організації, створене за рішенням керівництва з метою виконання певних виробничих або управлінських функцій;
- б) двоє або більше людей, які взаємодіють з кількома або всіма

членами групи безпосередньо через мережу зв'язків;

в) двоє або більше людей, які керуються нормативною системою поведінки та взаємин;

г) сукупність працівників, що володіють взаємодоповнюючими навичками та вміннями, мають спільні цілі, завдання та методи роботи;

д) вільно утворена спільнота, члени якої вступають в постійну взаємодію з метою досягнення власних цілей.

*2. Який із зазначених чинників не здатен безпосередньо впливати на діяльність групи:*

- а) мотивація членів групи;
- б) структура влади в групі;
- в) труднощі в комунікації;
- г) відсутність спільної мети;
- д) чіткість відповідальності.

*3. Конфлікти між формальною та неформальною структурами організації зумовлені:*

а) принциповими розбіжностями поглядів людей, стилів їхньої поведінки, особистісних систем переконань;

б) суттєвим розходженням інтересів різних структурних підрозділів організації під час розподілу ресурсів;

в) наявністю в організації групи, яка намагається перехопити владу в тих, хто нею формально наділений, і використати для зміни мети організації або задля сприяння членам групи;

г) зіткненням різноспрямованих сил (цінностей, інтересів, поглядів, позицій) співробітників – сторін взаємодії;

д) розходженням інтересів співробітників в процесі формування місії організації.

*4. Конфлікти в організації зумовлюються:*

а) принциповими розбіжностями поглядів людей, стилів їхньої поведінки, особистісних систем переконань;

б) зіткненням різноспрямованих сил (цінностей, інтересів, поглядів, позицій) суб'єктів – сторін взаємодії;

в) сподіваннями людей вибороти кращий економічний результат, більшу вигоду;

г) громіздкою організаційною структурою, надмірною централізацією та консерватизмом керівної ланки;

д) розходженням інтересів співробітників в процесі формування місії організації.

5. *Безпосередньою причиною виникнення конфлікту є:*

- а) відсутність вирішення конфліктної ситуації протягом надто великого строку;
- б) суперечливі позиції сторін з певного питання, прагнення до протилежного;
- в) сподівання людей вибороти кращий економічний результат, більшу вигоду;
- г) виявлення принципових розбіжностей у поглядах людей, стилях їхньої поведінки, інтересах та бажаннях;
- д) поєднання конфліктної ситуації з інцидентом.

6. *Одним з двох типів конфліктів за способом розв'язання є:*

- а) насильницькі конфлікти;
- б) політичні конфлікти;
- в) горизонтальні конфлікти;
- г) приховані конфлікти;
- д) міжособистісні конфлікти.

7. *Консалтинг з управління конфліктами може спиратися на:*

- а) функціональні та дисфункціональні методи управління конфліктами;
- б) насильницькі та ненасильницькі методи управління конфліктами;
- в) міжособистісні та структурні методи управління конфліктами;
- г) відкриті та приховані методи управління конфліктами;
- д) економічні та організаційні методи управління конфліктами.

8. *Команда – це:*

- а) група працівників, які мають можливість підвищити ефективність спільної праці, однак не виявляють зацікавленості ні в розробці спільної мети, ні в розвитку необхідних навичок та вмій;
- б) група працівників зі спільними цілями, які регулярно взаємодіють між собою в процесі спільної діяльності, виконують різні обов'язки, але координують свої дії, розглядають себе як частину єдиного цілого та несуть колективну відповідальність за результати своєї праці;
- в) група працівників, які взаємодіють з кількома або всіма членами групи безпосередньо через мережу зв'язків, поділяють одну мету або мають кілька спільних завдань;
- г) група працівників, які керуються нормативною системою поведінки та взаємин, а також підтримують стабільні рольові стосунки;
- д) група працівників, створена за рішенням керівництва з метою виконання певних виробничих або управлінських функцій, члени якої керуються нормативною системою поведінки та взаємин, а також

підтримують стабільні рольові стосунки.

*9. Вертикальна (функціональна) команда:*

а) група працівників, які керуються нормативною системою поведінки та взаємин, підтримують стабільні рольові стосунки та виконують чітко визначені функції;

б) група працівників, які мають можливість підвищити ефективність спільної праці, однак не виявляють зацікавленості ні в розробці спільної мети, ні в розвитку необхідних навичок та вмінь;

в) діє поза формальною структурою організації, реалізуючи особливо важливі проекти;

г) складається з працівників приблизно одного рівня, але з різних підрозділів компанії;

д) включає в себе керівника та його формально підлеглих, які знаходяться на кількох рівнях ієрархії, і є структурним утворенням.

*10. Високоєфективна команда:*

а) складається з працівників приблизно одного рівня, але з різних підрозділів компанії;

б) це працівники, які мають можливість підвищити ефективність спільної праці, однак не виявляють зацікавленості ні в розробці спільної мети, ні в розвитку необхідних навичок та вмінь;

в) відповідає всім характеристикам і критеріям команди, сприяє індивідуальному розвитку її учасників;

г) це індивіди, що володіють взаємодоповнюючими навичками та вміннями, мають спільні цілі, завдання та методи роботи;

д) це індивіди, які вже усвідомили, що могли б працювати більш ефективно, і намагаються це робити.

***Список рекомендованої літератури***

Батюк Б., Гірняк К. Управління персоналом: [навч. посіб.]. Львів: СПОЛОМ, 2014. 193 с.

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Зачосова Н. В. Проблематика запобігання конфліктам і дотримання професійної етики засобами HR-менеджменту в системі забезпечення надійності персоналу. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 25. С.

75-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses\\_2018\\_25\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_25_18) (дата звернення: 24.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Морозов О., Шевченко М. Деякі особливі елементи теорій менеджменту щодо управління соціально-економічними системами за правилами «спільних цілей». *Економіст*. 2017. № 10. С. 19-23. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ\\_2017\\_10\\_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2017_10_9) (дата звернення: 29.04.2019).

Ожиганова М. І., Хорошко В. О., Яремчук Ю. Є. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 188 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 336 с.

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Стрельбіцький П. А., Рарок О. В., Рарок Л. А. Управління персоналом: конспект лекцій: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І., 2015. 177 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).

### 3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

#### Основна література

1. Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

2. Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

3. Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

4. Друкер П. Ф. Менеджмент. Вызовы XXI века / пер. с англ. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2012. 256 с.

5. Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. Ч. 1. 252 с.

6. Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. Ч. 2. 560 с.
7. Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).
8. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.
9. Мошек Г. Є., Миколайчук І. П., Палеха Ю. І. та ін. Основы менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / за заг. ред. Мошека Г. Є. Київ: Ліра-К, 2017. 528 с.
10. Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).
11. Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 336 с.
12. Портер М. Е. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов / пер. с англ. И. Минервин. Москва: Альпина Паблишер, 2017. 454 с.
13. Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).
14. Сокур М. І., Мельнікова І. Є., Шаповал Л. П. та ін. Мотивація та управління персоналом і якістю (іноземний досвід): навч. посіб. Вид. 2-е, допов. Кременчук: Щербатих О. В., 2016. 335 с.
15. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2018).
16. Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

#### **Додаткова література**

1. Азарова А. О., Мороз О. О., Лесько О. Й. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с.
2. Батюк Б., Гірняк К. Управління персоналом: [навч. посіб.]. Львів: СПОЛОМ, 2014. 193 с.
3. Безпалько О. В., Гринюк Ю. М., Грищенко Д. Г. та ін. Управління персоналом і економіка праці: теорія та практика: монографія / за заг. ред. Драган О. І. Київ: ВД «Вініченко», 2014. 298 с. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15381/1/ypravlinpersonal.pdf> (дата звернення: 16.03.2019).



4. Березянюк Т. В., Безпалько О. В., Бергер А. Д. та ін. Економічні і соціально-трудова аспекти управління персоналом: теорія та практика: монографія / за заг. ред. Драган О. І. Київ: Кафедра, 2017. 271 с.
5. Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблишер, 2016. 287 с.
6. Коваль З. О. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 451 с.
7. Коляда С. Современный менеджмент: стратегии эффективного лидера. Днепропетровск: Лира, 2016. 103 с.
8. Костишина Т. А., Писаренко В. П., Нестуля О. О. та ін. Управління персоналом: теоретичні аспекти та стратегії розвитку: монографія / за ред. Т. А. Костишиної. Полтава: ПУЕТ, 2014. 604 с.
9. Кузьмін О. Є., Романишин С. Б., Пшик-Ковальська О. О. та ін. Підприємництво і менеджмент: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2017. 194 с.
10. Лагутін Г. В., Поколенко В. О., Рижаківа Г. М. та ін. Управління змінами: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2015. 75 с.
11. Літинська В. А. Управління кар'єрою персоналу: навч. посіб. Хмельницький: Цюпак А. А., 2015. 187 с.
12. Мазаракі А. А., Бай С. І, Брич В. Я. та ін. Основи менеджменту: підручник / за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 848 с.
13. Могилевская О. Ю., Уфимцева Т. Н., Штанько А. И. Тайм-менеджмент: учеб. пособие. Киев: КиМУ, 2016. 305 с.
14. Олійник О. О. Аудит персоналу: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 290 с.
15. Олійник О. С. Управління та ефективне використання персоналу підприємства в умовах трансформаційних процесів: монографія. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2017. 327 с.
16. Пекар В. О. Різноманітний менеджмент: еволюція мислення, лідерства та керування. 2-ге вид., допов. Харків: Фоліо, 2017. 190 с.
17. Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И., Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХПИ», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).
18. Руденко О. М., Штурхецький С. В., Шершньова О. В. та ін. HR-менеджмент у публічному управлінні: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. 124 с.
19. Селютін В. М., Яцун Л. М. Управління персоналом: практикум: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2018. 197 с. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/2682> (дата звернення: 29.03.2019).
20. Соснін О. В., Воронкова В. Г., Ажажа М. А. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-політичні, соціально-економічні,

соціально-антропологічні виміри): [навч. посіб.]. Запоріжжя: Дике Поле, 2016. 355 с.

21. Стрельбіцький П. А., Рарок О. В., Рарок Л. А. Управління персоналом: конспект лекцій: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І., 2015. 177 с.

22. Тулген Б. Бути босом - легко. Бувай, неефективний менеджменте! / пер. з англ. Ірина Савюк. Київ: Наш формат, 2017. 173 с.

23. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Нематеріальна економіка: управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу: монографія / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2014. 404 с. URL: [http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12375/1/Shevchenko\\_2014.pdf](http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12375/1/Shevchenko_2014.pdf)

(дата звернення: 14.04.2019).

24. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Нематеріальна економіка та управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 3(14). С. 217-349.

URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/11014?mode=full> (дата звернення: 15.03.2018).

25. Шевченко Л. С., Макуха С. М., Марченко О. С. та ін. Юридична фірма: пошук моделі ефективного менеджменту: науково-практичне видання. Харків: Право, 2014. 204 с.

26. Шевченко Л. С., Торкатюк В. И., Кизим Н. А. и др. Конкурентная диагностика фирмы: концепция, содержание, методы: монография. Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2008. 240 с.

#### **4. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ ПРИ ВИВЧЕННІ КАДРОВОГО БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ**

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

2. Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

3. Інтернет-портал «Мережа аналітичних центрів України». URL: <http://www.intellect.org.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

4. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

6. Національний банк України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

11. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

12. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

13. Сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право». URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

14. Сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

15. Сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення: 27.04.2019).

16. Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії. URL: [http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com\\_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151) (дата звернення: 26.04.2019).

17. Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 27.04.2019).

18. Website of the consulting industry platform Consultancy.uk. URL: <https://www.consultancy.uk> (дата звернення: 26.04.2019).

19. Website of the European Federation of Management Consultancies Associations (FEACO). URL: <http://www.feaco.org> (дата звернення: 26.04.2019).

20. Website of the Institute of Management Consultants USA (IMC USA). URL: <https://www.imcusa.org> (дата звернення: 28.04.2019).

## **5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ: ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ**

Індивідуальна робота студентів над курсом «Кадровий бізнес-консалтинг» сприяє формуванню у майбутніх фахівців системи професійних знань, навичок та умінь з управління персоналом та ефективного здійснення консалтингової діяльності з питань управління персоналом, а також організації кадрового бізнес-консалтингу. Індивідуальна робота має розвивати пізнавальний інтерес та сприяти орієнтації студентів на самостійне вивчення економічної дійсності, сфери кадрового бізнес-консалтингу, та формування власних умовиводів щодо проблемних питань.

Індивідуальна робота може виконуватися студентами у таких формах:

1. Вивчення досвіду та узагальнення практики консультування з питань управління персоналом.

2. Підготовка наукової доповіді чи реферату.
3. Анотація прочитаної додаткової літератури.
4. Написання тез доповідей та участь у конференціях.
5. Написання та публікація наукових статей.
6. Рецензування наукових статей та інших публікацій у наукових виданнях.
7. Участь у конкурсах студентських наукових робіт з економічної проблематики.

Тематика індивідуальної роботи має відповідати курсу «Кадровий бізнес-консалтинг».

При виконанні індивідуальної роботи у формі наукової доповіді слід враховувати такі вимоги до її написання.

**Тема наукової доповіді** (далі – НД) обирається студентом відповідно до його наукових інтересів. Студент може запропонувати власну тему наукової доповіді, пов'язану з проблематикою випускної кваліфікаційної роботи.

**Обсяг НД** – 10-15 сторінок. У разі підготовки НД на конкурс студентських наукових робіт її обсяг визначається умовами конкурсу. Як правило, це 25-30 сторінок.

**Структура НД:** титульний аркуш; зміст; вступ; основна частина; висновки; список використаної літератури; додатки (за необхідності).

**Титульний аркуш НД** оформляється згідно з формою, наведеною в ДОДАТКУ А.

**Зміст** містить назви основних структурних елементів роботи, включаючи розділи та підрозділи, із позначенням номерів початкових сторінок цих елементів. У «Змісті» не рекомендується розривати слова знаком переносу. Оформлення змісту НД здійснюється за наведеним у ДОДАТКУ Б прикладом.

У **вступі до НД** розкриваються актуальність та стан розроблення наукової проблеми; визначається мета і головні завдання дослідження, його об'єкт, предмет та методи вивчення.

**Основна частина НД** складається з кількох розділів, які можуть мати підрозділи. Підрозділи висвітлюють окремі частини питання, якому присвячено розділ. Кожен підрозділ має містити закінчену інформацію. Виклад матеріалу основної частини НД підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

**Висновки** підсумовують проведене дослідження, стисло розкривають його найважливіші наукові та практичні результати. Висновки показують досягнення мети та завдань дослідження та містять слова «розкрито», «розроблено», «уточнено», «виявлено», «висвітлено», «охарактеризовано», «визначено», «встановлено», «сформульовано», «обґрунтовано», «запропоновано» тощо.

**Список використаних джерел** повинен включати не менше 10 джерел, на які в тексті НД потрібно зробити посилання. Список літератури можна розміщувати: 1) у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні НД); 2) в алфавітному

порядку прізвищ авторів або заголовків. Зразки бібліографічного опису використаних джерел наведено у ДОДАТКУ В.

За потреби НД може мати **додатки**. У додатки включається інформація, яка не увійшла до розділів роботи, проте потрібна для повноти сприйняття результатів дослідження. Це можуть бути допоміжні матеріали: великі рисунки та таблиці, копії документів, проміжні формули чи розрахунки та ін.

## **6. ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЯК НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ**

Оформлення індивідуальної роботи, виконаної у вигляді наукової доповіді, здійснюється згідно з вимогами ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Слід використовувати текстовий редактор Microsoft Word із дотриманням таких вимог:

- шрифт – Times New Roman, чорного кольору прямого накреслення;
- кегль шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- береги: лівий – 30 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм;
- абзацний відступ – 1,25 см;
- вирівнювання основного тексту – за шириною.

Робота друкується на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм).

Кожну структурну частину наукової доповіді (зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури, додатки) треба починати з нової сторінки. Усі підрозділи, крім першого у розділі, слід починати через один рядок після закінчення попереднього (за умови, що на цій сторінці поміститься щонайменше 4 строки тексту підрозділу).

Заголовки структурних частин роботи та розділів друкують з абзацного відступу великими літерами напівжирним шрифтом з вирівнюванням по центру рядка. Над заголовком розділу, симетрично до нього, друкують слово «РОЗДІЛ» із номером розділу (наприклад, «РОЗДІЛ 2»), після якого крапку не ставлять.

Заголовки підрозділів друкують з абзацного відступу з великої літери. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Після номера підрозділу крапка не ставиться, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Після крапки ставиться пробіл і у тому ж рядку набирається заголовок підрозділу.

Якщо заголовок складається з кількох речень, між ними ставлять крапку. В кінці заголовків крапку не ставлять. У заголовках не можна розривати слова знаком переносу. Відстань між заголовком і текстом має дорівнювати одному рядку.

Сторінки доповіді нумерують наскрізно арабськими цифрами, охоплюючи додатки. Номер сторінки проставляють праворуч у верхньому куті сторінки без крапки в кінці. На титульному аркуші, який включають до загальної нумерації сторінок, номер сторінки не проставляється.

Розділи, підрозділи, рисунки, таблиці нумерують арабськими цифрами.

Увесь графічний матеріал (ескізи, схеми, графіки, діаграми, фотографії, рисунки, креслення тощо) підписують словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах основної частини за винятком ілюстрацій у додатках. Номер рисунка та його назву розміщують під рисунком. Рисунок подають одразу після тексту, де вперше посилаються на нього, або якнайближче до нього на наступній сторінці, а за потреби – в додатках до НД.

Дозволено рисунки нумерувати в межах кожного розділу. У цьому разі номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які відокремлюють крапкою, наприклад, «Рисунок 3.2» – другий рисунок третього розділу.

Великий за обсягом цифровий матеріал, розміщений у тексті основної частини НД, рекомендується оформляти у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок (назву), що відображає її зміст і розміщується під словом «Таблиця». Після цього подається сама таблиця.

Таблиці нумерують наскрізно арабськими цифрами, крім таблиць у додатках. Дозволено таблиці нумерувати в межах розділу. У цьому разі номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад: «Таблиця 2.1» – перша таблиця другого розділу. Таблиці слід подавати в основній частині НД безпосередньо після посилання на них у тексті, де про них згадано вперше, або на наступній сторінці.

Формули, рівняння та інший матеріал оформлюються відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Додатки оформлюють як продовження роботи, відповідно до послідовності появи посилань на них у НД. Нумерація сторінок додатків продовжує загальну нумерацію роботи.

Кожний додаток починається з нової сторінки та має заголовок, надрукований вгорі напівжирним шрифтом малими літерами з першої великої симетрично до тексту. Над заголовком, посередині рядка, друкують «ДОДАТОК» і велику літеру для позначення додатку (наприклад, «ДОДАТОК Б»). Слід послідовно використовувати літери української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

При написанні НД необхідно використовувати дані наукових досліджень, аналітичних оглядів, інформаційних публікацій та інших матеріалів вітчизняних та зарубіжних авторів. Слід пам'ятати, що фрагменти оприлюднених (опублікованих) текстів інших авторів (цитати) включаються до роботи за обов'язкової умови посилання на джерело.

Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається і позначається трьома крапками, проте цитування має бути повним та

максимально коректним, не можна перекручувати положення автора. Дослівні цитати виділяються лапками. Припускається переказ положень інших авторів своїми словами (непряме цитування) за умови точного викладу думок автора.

Посилання на інформаційні джерела слід наводити за текстом у квадратних дужках. Наприклад: «[3-9]», де числа позначають номери відповідних джерел у списку використаних джерел. Або: «[14, с. 347]», де перше число – номер джерела, а друге – номер сторінки, з якої запозичено текст.

Переклад на іншу мову, утворення суміші власних та запозичених положень, компіляція тексту на основі різних джерел, внесення незначних правок у запозичений матеріал, переказ своїми словами чужих наукових результатів та ідей не відміняють необхідності належного оформлення цитування. Його відсутність вважається плагіатом.

При виконанні індивідуальної (наукової) роботи студент має дотримуватися правил академічної доброчесності, як вони визначені статтею 42 Закону України «Про освіту».

## **7. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ (НАУКОВИХ) РОБІТ**

### **Тема 1**

### **ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОЇ ДУМКИ**

#### **План**

1. Предмет і функції менеджменту та менеджменту персоналу
2. Історична еволюція управлінської думки
3. Сучасний стан управлінської думки

#### *Список рекомендованої літератури*

Азарова А. О., Мороз О. О., Лесько О. Й. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с.

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Друкер П. Ф. Менеджмент. Вызовы XXI века / пер. с англ. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2012. 256 с.



Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. Ч. 1. 252 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Пекар В. О. Різнобарвний менеджмент: еволюція мислення, лідерства та керування. 2-ге вид., допов. Харків: Фоліо, 2017. 190 с.

Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И., Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХП», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 2

### ЦІЛІ ТА ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ

#### План

1. Управління персоналом: предмет і методологія
2. Система цілей менеджменту персоналу
3. Функції управління персоналом

#### *Список рекомендованої літератури*

Азарова А. О., Ковальчук О. А. Математичні моделі та методи управління мотивацією персоналу: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2014. 139 с.

Азарова А. О., Мороз О. О., Лесько О. Й. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с.

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta->



[biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html](http://biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html)

(дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Бутенко І. А. Теоретико-методичні засади управління персоналом промислового підприємства: [монографія]. Одеса: ІПРЕЕД НАНУ, 2015. 238 с.

Гільорме Т. В., Єлісеєва О. К. Моделі управління персоналом підприємства: методологічна платформа та шляхи застосування: монографія. Дніпропетровськ: Дробязко С. І., 2016. 170 с.

Громко Л. С. Принципи управління персоналом в умовах антикризової діяльності підприємства: методологічний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36(1). С. 109-113. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses\\_2018\\_36%281%29\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_36%281%29_24) (дата звернення: 29.04.2019).

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. Ч. 1. 252 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И., Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХП», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

### Тема 3

## КАДРОВИЙ БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГ ЯК ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

### План

1. Поняття та завдання кадрового бізнес-консалтингу
2. Завдання та функції керівника фірми, яка виробляє продукцію кадрового бізнес-консалтингу
3. Професійні функції консультанта з питань управління персоналом

### *Список рекомендованої літератури*

Азарова А. О., Мороз О. О., Лесько О. Й. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с.

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Друкер П. Ф. Менеджмент. Вызовы XXI века / пер. с англ. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2012. 256 с.

Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. Ч. 1. 252 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Пекар В. О. Різнобарвний менеджмент: еволюція мислення, лідерства та керування. 2-ге вид., допов. Харків: Фоліо, 2017. 190 с.

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Тулген Б. Бути босом - легко. Бувай, неефективний менеджменте! / пер.

з англ. Ірина Савюк. Київ: Наш формат, 2017. 173 с.

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## **Тема 4**

### **ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ У СФЕРІ КАДРОВОГО БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ**

#### **План**

1. Створення нових суб'єктів консалтингового бізнесу
2. Партнерство та конфлікти у сфері кадрового бізнес-консалтингу
3. Організаційний розвиток консалтингу з питань управління персоналом

#### *Список рекомендованої літератури*

«Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»: Наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2016 №3268/5. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16> (дата звернення: 08.02.2019).

Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 25.01.2019).

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 25.04.2019).

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 05.10.2017 р. №2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 25.01.2019).

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Дата оновлення: 17.06.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 25.04.2019).

Долгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. Макіївка: Цифрова типографія, 2011. 299 с.

Заславська К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу: навч. посіб. / Харк. нац. екон. ун-т. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.

Зачосова Н. В. Проблематика запобігання конфліктам і дотримання професійної етики засобами HR-менеджменту в системі забезпечення надійності персоналу. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 25. С. 75-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses\\_2018\\_25\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_25_18) (дата звернення: 24.04.2019).

Ігнатєва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. Київ: КНУТД, 2014. 359 с.

Князь С. В., Данько Т. І., Ярошевич Н. Б. Підприємництво та менеджмент: навч. посіб. / за ред. С. В. Князя. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 123 с.

Кузьмін О. Є., Романишин С. Б., Пшик-Ковальська О. О. та ін. Підприємництво і менеджмент: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2017. 194 с.

Рарок О. В. Менеджмент малих підприємств: проблеми і перспективи. *Молодий вчений*. 2016. № 6. С. 100-104. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/6/25.pdf> (дата звернення: 08.11.2018).

Рачинська Г. В., Копець Г. Р. Актуальні аспекти управління малим і середнім бізнесом в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління*. 2015. № 815. С. 240-247.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).

## **Тема 5**

### **ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У КОНСАЛТИНГОВИХ ФІРМАХ**

#### **План**

1. Поняття та зміст владних повноважень
2. Владні повноваження і відповідальність у консалтингових фірмах
3. Особливості делегування повноважень і відповідальності у консалтингових фірмах

#### *Список рекомендованої літератури*

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. Запоріжжя: Запорізь. нац. ун-т, 2017. 359 с.

Долгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. Макіївка: Цифрова типографія, 2011. 299 с.

Друкер П. Ф. Менеджмент. Вызовы XXI века / пер. с англ. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2012. 256 с.

Заславська К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу: навч. посіб. / Харк. нац. екон. ун-т. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.

Ігнат'єва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. Київ: КНУТД, 2014. 359 с.

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблишер, 2016. 287 с.

Князь С. В., Данько Т. І., Ярошевич Н. Б. Підприємництво та менеджмент: навч. посіб. / за ред. С. В. Князя. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 123 с.

Коляда С. Современный менеджмент: стратегии эффективного лидера. Днепропетровск: Лира, 2016. 103 с.

Мазаракі А. А., Бай С. І, Брич В. Я. та ін. Основи менеджменту: підручник / за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 848 с.

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Мошек Г. Є., Миколайчук І. П., Палеха Ю. І. та ін. Основи менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / за заг. ред. Мошека Г. Є. Київ: Ліра-К, 2017. 528 с.

Тулген Б. Бути босом - легко. Бувай, неефективний менеджменте! / пер. з англ. Ірина Савюк. Київ: Наш формат, 2017. 173 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).

## **Тема 6**

### **КОНКУРЕНЦІЯ У СФЕРІ КАДРОВОГО БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ**

#### **План**

1. Сутність конкуренції та конкурентних переваг
2. Використання ринкових та неринкових конкурентних переваг
3. Особливості конкурентної боротьби у сфері кадрового бізнес-консалтингу

#### ***Список рекомендованої літератури***

Бобирев Д. Б. Конкурентні переваги і їх зв'язок з інноваційною діяльністю і конкурентоспроможністю підприємства. *Наукові вісті Дніпровського університету*. 2013. № 10. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdu\\_2013\\_10\\_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdu_2013_10_5) (дата звернення: 26.05.2018).

Бондаренко С. М., Лісовський М. Ю. Конкурентні переваги – унікальні особливості сучасних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 15 (1). С. 42-45. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg\\_2017\\_15%281%29\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_15%281%29_11) (дата звернення: 27.05.2018).



Бутенко Н. В., Терещенко О. Л. Конкурентні переваги ефективних взаємовідносин суб'єктів підприємництва як основа економічного розвитку України. *Проблеми економіки*. 2016. № 4. С. 176-182. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon\\_2016\\_4\\_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2016_4_25) (дата звернення: 25.05.2018).

Губін К. Г. Перетворення інтелектуального капіталу фірми на головне джерело конкурентних переваг в українській системі формування доходів. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. № 4(19). С. 30-45. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/перетворення-інтелектуального-капіт/> (дата звернення: 24.04.2019).

Губін К. Г. Розвиток бізнес-консалтингу в Україні: проблема корупційної ренти та її розв'язання. *Економічна теорія та право*. 2018. № 4(35). С. 124-135. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/розвиток-бізнес-консалтингу-в-україні/> (дата звернення: 24.04.2019).

Губін К. Г. Управління структурою конкурентних переваг фірми в межах системи формування доходів. *Економічна теорія та право*. 2018. № 2(33). С. 67-76. DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2018-33-2-67> (дата звернення: 24.04.2019).

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблишер, 2016. 287 с.

Князь С. В., Данько Т. І., Ярошевич Н. Б. Підприємництво та менеджмент: навч. посіб. / за ред. С. В. Князя. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 123 с.

Кузьмін О. Є., Романишин С. Б., Пшик-Ковальська О. О. та ін. Підприємництво і менеджмент: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2017. 194 с.

П'ятницька Г. Т., Предєїн А. М., Рябова О. В. Конкурентні переваги підприємств: визначення та джерела формування. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2014. Вип. 1. С. 235-248. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp\\_2014\\_1\\_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2014_1_25) (дата звернення: 26.05.2018).

Портер М. Е. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов / пер. с англ. И. Минервин. Москва: Альпина Паблишер, 2017. 454 с.

Федулова Л. І., Марченко О. С. Тенденції розвитку експертно-аналітичного середовища в Україні. *Економічна теорія та право*. 2019. № 1(36). С. 57-72. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/тенденції-розвитку-експертно-аналіт/> (дата звернення: 29.04.2019).

Харчук Т. В. Підходи до визначення конкурентних переваг підприємства. *Економіка и управление*. 2011. № 6. С. 68-71.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Нематеріальна економіка: управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу: монографія / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2014. 404 с. URL:

[http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12375/1/Shevchenko\\_2014.pdf](http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12375/1/Shevchenko_2014.pdf) (дата звернення: 14.04.2019).

Шевченко Л. С., Торкатюк В. И., Кизим Н. А. и др. Конкурентная диагностика фирмы: концепция, содержание, методы: монография. Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2008. 240 с.

## Тема 7 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ БІЗНЕСУ У СФЕРІ КОНСАЛТИНГУ З ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

### План

1. Організаційні форми підприємницької діяльності
2. Переваги та недоліки організаційних форм кадрового бізнес-консалтингу
3. Вибір оптимальної організаційної форми кадрового бізнес-консалтингу

### *Список рекомендованої літератури*

Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 25.01.2019).

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 25.04.2019).

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Дата оновлення: 17.06.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 25.04.2019).

Долгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. Макіївка: Цифрова типографія, 2011. 299 с.

Заславська К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу: навч. посіб. / Харк. нац. екон. ун-т. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.

Ігнат'єва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. Київ: КНУТД, 2014. 359 с.

Князь С. В., Данько Т. І., Ярошевич Н. Б. Підприємництво та менеджмент: навч. посіб. / за ред. С. В. Князя. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 123 с.

Кузьмін О. Є., Романишин С. Б., Пшик-Ковальська О. О. та ін. Підприємництво і менеджмент: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2017. 194 с.

Макконнелл К. Р., Брю С. Л., Флінн Ш. М. Экономика: принципы, проблемы и политика: учебник / пер. с англ. 19-е изд. Москва: ИНФРА-М, 2018. 1028 с.

Рарок О. В. Менеджмент малих підприємств: проблеми і перспективи. *Молодий вчений*. 2016. № 6. С. 100-104. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/6/25.pdf> (дата звернення: 08.11.2018).

Рачинська Г. В., Копець Г. Р. Актуальні аспекти управління малим і середнім бізнесом в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління.* 2015. № 815. С. 240-247.

Федулова Л. І., Марченко О. С. Тенденції розвитку експертно-аналітичного середовища в Україні. *Економічна теорія та право.* 2019. № 1(36). С. 57-72. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/тенденції-розвитку-експертно-аналіт/> (дата звернення: 29.04.2019).

## Тема 8

### ПІДБІР ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ КОНСАЛТИНГОВОЇ ФІРМИ

#### План

1. Поняття та завдання підбору персоналу
2. Вимоги до особистих та професійних якостей консультанта та керівника консалтингової фірми
3. Організація підбору персоналу в консалтинговій фірмі

#### Список рекомендованої літератури

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Бычкова С. М., Кузьмина О. В. Управление персоналом аудиторской фирмы. *Научный вестник Национального университета биоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес.* 2016. Вип. 249. С. 75-84. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau\\_econ\\_2016\\_249\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_econ_2016_249_10) (дата звернення: 14.04.2019).

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. Ч. 1. 252 с.

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр ; Эльга ; Москва: Альпина Паблишер, 2016. 287 с.

Коваль З. О. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 451 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL:



[http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 336 с.

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Тулген Б. Бути босом - легко. Бувай, неефективний менеджменте! / пер. з англ. Ірина Савюк. Київ: Наш формат, 2017. 173 с.

Харченко Т. О., Муратов А. Г. Особливості управління персоналом у консалтингових фірмах. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2017. Вип. 27(2). С. 65-67. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu\\_en\\_2017\\_27%282%29\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_27%282%29_18) (дата звернення: 28.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 9

### УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ КОНСАЛТИНГОВОЇ ФІРМИ

#### План

1. Поняття та завдання менеджменту персоналу
2. Підбір та адаптація персоналу в консалтинговій фірмі
3. Оперативна та стратегічна робота з персоналом консалтингової фірми

#### Список рекомендованої літератури

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Березянюк Т. В., Безпалько О. В., Бергер А. Д. та ін. Економічні і соціально-трудові аспекти управління персоналом: теорія та практика: монографія / за заг. ред. Драган О. І. Київ: Кафедра, 2017. 271 с.

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Бычкова С. М., Кузьмина О. В. Управление персоналом аудиторской фирмы. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес.* 2016. Вип. 249. С. 75-84. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau\\_econ\\_2016\\_249\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_econ_2016_249_10) (дата звернення: 14.04.2019).

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Залюбінська Л. М., Скорик М. Л. Управління персоналом: підручник: у 2 ч. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. Ч. 1. 252 с.

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблишер, 2016. 287 с.

Коваль З. О. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 451 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Кригульська Т. Б. Культура організації як інструмент сучасного менеджменту. Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]. 2016. Вип. 1. С. 40-44. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib\\_2016\\_1\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2016_1_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 336 с.

Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И., Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХПИ», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Тулген Б. Бути босом - легко. Бувай, неефективний менеджменте! / пер. з англ. Ірина Савюк. Київ: Наш формат, 2017. 173 с.

Харченко Т. О., Муратов А. Г. Особливості управління персоналом у консалтингових фірмах. *Науковий вісник Херсонського державного*

університету. Сер.: Економічні науки. 2017. Вип. 27(2). С. 65-67. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu\\_en\\_2017\\_27%282%29\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_27%282%29_18) (дата звернення: 28.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## **Тема 10**

### **АУДИТ ПЕРСОНАЛУ ЯК НАПРЯМ КАДРОВОГО БІЗНЕС- КОНСАЛТИНГУ**

#### **План**

1. Зміст та завдання аудиту персоналу
2. Головні складові аудиту персоналу
3. Інструменти та показники аудиту персоналу

#### *Список рекомендованої літератури*

Бугай В. З., Луніна К. А. Аудит у системі менеджменту персоналу. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки.* 2017. № 2. С. 120-125. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu\\_eco\\_2017\\_2\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2017_2_18) (дата звернення: 29.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Гарват О. А. Аудит преміювання персоналу підприємств різних форм власності. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка.* 2018. Т. 23, Вип. 4. С. 109-113. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu\\_econ\\_2018\\_23\\_4\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2018_23_4_24) (дата звернення: 29.04.2019).

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Назарова Г. В., Лебединська О. С. Аудит персоналу на підприємстві: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 162 с.

Небаба Н. О., Демяшкін І. М. Розробка проекту аудиту персоналу як інструменту HR-аналітики в міжнародних компаніях. *Агросвіт.* 2019. № 5. С. 78-82. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2836&i=11> (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник О. О. Аудит персоналу: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 290 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Симочко М. І. Аудит персоналу як елемент управління діяльністю торгових підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2017. Вип. 1(2). С. 277-281. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuec\\_2017\\_1%282%29\\_47](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuec_2017_1%282%29_47) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## **Тема 11**

### **АУДИТ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ**

#### **План**

1. Сутність та головні складові аудиту персоналу
2. Послуги з аудиту управлінських та кадрових процесів
3. Аудит структури організації

#### **Список рекомендованої літератури**

Бугай В. З., Луніна К. А. Аудит у системі менеджменту персоналу. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 2. С. 120-125. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu\\_eco\\_2017\\_2\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2017_2_18) (дата звернення: 29.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Назарова Г. В., Лебединська О. С. Аудит персоналу на підприємстві: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 162 с.

Небаба Н. О., Демяшкін І. М. Розробка проекту аудиту персоналу як інструменту HR-аналітики в міжнародних компаніях. *Агросвіт*. 2019. № 5. С.

78-82. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2836&i=11> (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник О. О. Аудит персоналу: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 290 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Симочко М. І. Аудит персоналу як елемент управління діяльністю торгових підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2017. Вип. 1(2). С. 277-281. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuec\\_2017\\_1%282%29\\_47](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuec_2017_1%282%29_47) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 12 АУДИТ ПЕРСОНАЛУ

### План

1. Поняття та головні складові аудиту персоналу
2. Аналіз робочих місць. Аудит зайнятості вакансій та «плинності» кадрів
3. Аудит кадрового резерву. Оцінка та атестація персоналу

### *Список рекомендованої літератури*

Бугай В. З., Луніна К. А. Аудит у системі менеджменту персоналу. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 2. С. 120-125. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu\\_eco\\_2017\\_2\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2017_2_18) (дата звернення: 29.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Гарват О. А. Аудит преміювання персоналу підприємств різних форм власності. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2018. Т. 23, Вип. 4. С. 109-113. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu\\_econ\\_2018\\_23\\_4\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2018_23_4_24) (дата звернення: 29.04.2019).

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.



Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Назарова Г. В., Лебединська О. С. Аудит персоналу на підприємстві: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 162 с.

Небаба Н. О., Демяшкін І. М. Розробка проекту аудиту персоналу як інструменту HR-аналітики в міжнародних компаніях. *Агросвіт*. 2019. № 5. С. 78-82. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2836&i=11> (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник О. О. Аудит персоналу: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 290 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## **Тема 13** **КОНСАЛТИНГ З КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ**

### **План**

1. Зміст і завдання кадрової політики
2. Поняття та особливості консалтингу з кадрової політики
3. Головні складові консалтингу з кадрової політики

### *Список рекомендованої літератури*

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: ХНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Козак К. Б., Мироненко Б. В. Специфіка застосування інструментів аутсорсингу, аутстафінгу та лізингу в системі управління персоналом.

*Економіка харчової промисловості*. 2019. Т. 11, Вип. 1. С. 73-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp\\_2019\\_11\\_1\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2019_11_1_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Кулініч О. А., Єсінова Н. І., Зарецька Л. М. Комплексний механізм кадрового менеджменту підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 2. Том 1. С. 42-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu\\_ekon\\_2016\\_2%281%29\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_2%281%29_11) (дата звернення: 29.04.2019).

Новостаська О. І. Трудовий розпорядок в організації як об'єкт внутрішньоорганізаційного менеджменту. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2016. Вип. 50. С. 187-191. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca\\_ekon\\_2016\\_50\\_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2016_50_37) (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И., Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХП», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Смирнова І. І., Сімаков К. І. Інноваційні технології управління персоналом на підприємстві. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 2. С. 154-157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu\\_2018\\_2\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2018_2_28) (дата звернення: 29.04.2019).

Черняєва А. О. Світовий досвід управління розвитком робітничих кадрів. *Економічна теорія та право*. 2017. № 3(30). С. 34-44. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/світовий-досвід-управління-розвитко/> (дата звернення: 29.04.2019).

Черчик Л. Управління кадровою безпекою в системі менеджменту персоналу підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 4. С. 57-61. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu\\_2017\\_4\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2017_4_10) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 14

### КОНСАЛТИНГ З ПРОБЛЕМ СЛУЖБИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

#### План

1. Поняття та функції служби управління персоналом
2. Консалтинг з питань кадрового забезпечення системи управління персоналом
3. Організація кадрового діловодства. Розробка та впровадження посадових інструкцій

#### Список рекомендованої літератури

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Кулініч О. А., Єсінова Н. І., Зарецька Л. М. Комплексний механізм кадрового менеджменту підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 2. Том 1. С. 42-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu\\_ekon\\_2016\\_2%281%29\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_2%281%29_11) (дата звернення: 29.04.2019).

Новостаська О. І. Трудовий розпорядок в організації як об'єкт внутрішньоорганізаційного менеджменту. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2016. Вип. 50. С. 187-191. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca\\_ekon\\_2016\\_50\\_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2016_50_37) (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dSPACE.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Смирнова І. І., Сімаков К. І. Інноваційні технології управління персоналом на підприємстві. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 2. С.



154-157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu\\_2018\\_2\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2018_2_28) (дата звернення: 29.04.2019).

Черчик Л. Управління кадровою безпекою в системі менеджменту персоналу підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 4. С. 57-61. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu\\_2017\\_4\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2017_4_10) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 15 КОНСАЛТИНГОВИЙ СУПРОВІД ПОШУКУ ТА ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ

### План

1. Зміст та завдання пошуку та підбору персоналу
2. Консалтингова допомога у пошуку персоналу
3. Консалтинг з підбору кадрів

### *Список рекомендованої літератури*

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Козак К. Б., Мироненко Б. В. Специфіка застосування інструментів аутсорсингу, аутстафінгу та лізингу в системі управління персоналом. *Економіка харчової промисловості*. 2019. Т. 11, Вип. 1. С. 73-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp\\_2019\\_11\\_1\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2019_11_1_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Погорелов Н. И., Перерва П. Г., Погорелов С. Н. и др. Управление персоналом и экономика труда: учеб. пособие / под ред. Погорелова Н. И.,

Перервы П. Г., Погорелова С. Н. и др. Харьков: Щедра садиба плюс : НТУ «ХП», 2015. 521 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26423> (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Смирнова І. І., Сімаков К. І. Інноваційні технології управління персоналом на підприємстві. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 2. С. 154-157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu\\_2018\\_2\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2018_2_28) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 16 КОНСАЛТИНГОВІ ПОСЛУГИ У ГАЛУЗІ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ

### План

1. Поняття та види консалтингових послуг з питань кадрової політики
2. Профорієнтація. Соціально-психологічна та професійна адаптація працівників
3. Консалтинг з питань кадрового резерву. Підвищення кваліфікації та сертифікація персоналу

### *Список рекомендованої літератури*

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Козак К. Б., Мироненко Б. В. Специфіка застосування інструментів аутсорсингу, аутстафінгу та лізингу в системі управління персоналом. *Економіка харчової промисловості*. 2019. Т. 11, Вип. 1. С. 73-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp\\_2019\\_11\\_1\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2019_11_1_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Кулініч О. А., Єсінова Н. І., Зарецька Л. М. Комплексний механізм кадрового менеджменту підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 2. Том 1. С. 42-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu\\_ekon\\_2016\\_2%281%29\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_2%281%29_11) (дата звернення: 29.04.2019).

Новостаська О. І. Трудовий розпорядок в організації як об'єкт внутрішньоорганізаційного менеджменту. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2016. Вип. 50. С. 187-191. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca\\_ekon\\_2016\\_50\\_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2016_50_37) (дата звернення: 29.04.2019).

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Смирнова І. І., Сімаков К. І. Інноваційні технології управління персоналом на підприємстві. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 2. С. 154-157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu\\_2018\\_2\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2018_2_28) (дата звернення: 29.04.2019).

Черняєва А. О. Світовий досвід управління розвитком робітничих кадрів. *Економічна теорія та право*. 2017. № 3(30). С. 34-44. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/світовий-досвід-управління-розвитко/> (дата звернення: 29.04.2019).

Черчик Л. Управління кадровою безпекою в системі менеджменту персоналу підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 4. С. 57-61. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu\\_2017\\_4\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2017_4_10) (дата звернення: 29.04.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 17

### КОНСАЛТИНГ З МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

#### План

1. Зміст і завдання мотивації персоналу
2. Використання змістовних та процесуальних теорій мотивації
3. Консалтинг з ефективною мотивації працівників

#### Список рекомендованої літератури

Азарова А. О., Ковальчук О. А. Математичні моделі та методи управління мотивацією персоналу: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2014. 139 с.

Азарова А. О., Мороз О. О., Лесько О. Й. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 283 с.

Базалійська Н. П., Батовський В. В. Управління трудовою поведінкою персоналу на засадах реалізації системи трудової мотивації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 10-15. URL:

[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg\\_2018\\_22%281%29\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_22%281%29_4) (дата звернення: 24.04.2019).

Бондар Н. М., Сергієнко Т. В. Удосконалення мотиваційних механізмів в системі менеджменту організацій. *Економіка та управління на транспорті*. 2016. Вип. 3. С. 112–117. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/eut\\_2016\\_3\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/eut_2016_3_18) (дата звернення: 24.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Жужукіна Н. І. Мотивація і стимулювання в умовах креативного менеджменту. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2017. Т. 23. № 4. С. 68-73. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht\\_2017\\_23\\_4\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2017_23_4_10) (дата звернення: 24.04.2019).

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблшер, 2016. 287 с.

Климчук А. О. Управління підприємством в системі оцінки, мотивації та стимулювання персоналу: [монографія]. Хмельницький: ХНУ, 2018. 283 с.

Криворучко О. М., Водолажська Т. О. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2016. 200 с. URL: [http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod\\_resource/content/2/Posobie\\_Ypr\\_PersonalomZ.pdf](http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/38266/mod_resource/content/2/Posobie_Ypr_PersonalomZ.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Мельник А. О., Мельник Л. С. Аналіз сучасних мотиваційних підходів до управління персоналом. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 4. С. 94-98. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav\\_2018\\_4\\_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2018_4_23) (дата звернення: 29.04.2019).

Мошек Г. Є., Миколайчук І. П., Палеха Ю. І. та ін. Основи менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / за заг. ред. Мошека Г. Є. Київ: Ліра-К, 2017. 528 с.

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Сокур М. І., Мельнікова І. Є., Шаповал Л. П. та ін. Мотивація та управління персоналом і якістю (іноземний досвід): навч. посіб. Вид. 2-е, допов. Кременчук: Щербатих О. В., 2016. 335 с.

Червінська Л. П. Управління мотивацією персоналу: монографія. Київ: КНЕУ, 2015. 201 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 18 КОНСАЛТИНГ З ПРОБЛЕМ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ

### План

1. Зміст та завдання самоменеджменту
2. Консалтинг з формування цілей
3. Консалтинг з ефективного розподілу та використання часу

### *Список рекомендованої літератури*

Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. та ін. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. В. М. Данюка. Вид. 2-ге, зі змінами. Київ: КНЕУ ; Краматорськ: НКМЗ, 2014. 666 с.

Кеннеди Д. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат / пер. с англ. Д. Глоба-Михайленко. 4-е изд. Киев: Ника-Центр : Эльга ; Москва: Альпина Паблицер, 2016. 287 с.

Кулакова С. Ю. Впровадження європейської практики тайм-менеджменту на підприємствах України. *Ефективна економіка*. 2016. № 1. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek\\_2016\\_1\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_1_18) (дата звернення: 29.04.2019).

Лазоренко Т. В., Дідченко Ю. О., Михайлова Є. Д. Правила успішного використання тайм-менеджменту. *Молодий вчений*. 2017. № 1. С. 632-635. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2017\\_1\\_153](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_1_153) (дата звернення: 29.04.2019).

Матукова Г. І., Макаренко В. О. Тайм-менеджмент у системі управління персоналом: теорія та практика впровадження. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2018. Т. 23, Вип. 6. С. 58-63. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu\\_econ\\_2018\\_23\\_6\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2018_23_6_12) (дата звернення: 29.04.2019).

Могилевская О. Ю., Уфимцева Т. Н., Штанько А. И. Тайм-менеджмент: учеб. пособие. Киев: КиМУ, 2016. 305 с.

Писаревська Г. І. Використання тайм-менеджменту для підвищення ефективності управління персоналом. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2016. Вип. 20(1). С. 148-153. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu\\_en\\_2016\\_20%281%29\\_38](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_20%281%29_38) (дата звернення: 29.04.2019).

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Ткаченко И. В. Тайм-менеджмент. Искусство управлять своим временем. Харьков: Аргумент Принт : Виват, 2014. 218 с.

Трейси Б. Результативный тайм-менеджмент: эффективная методика управления собственным временем / пер. з англ. Москва: СмартБук, 2007. 79 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL:



[http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf)

(дата звернення: 15.03.2019).

Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Дзямулич М. І. та ін. *Управління персоналом: підручник / за ред. Шубалого О. М.* Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

## Тема 19

### КОНСАЛТИНГ З УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ

#### План

1. Сутність та види конфліктів в організації
2. Методи управління конфліктами
3. Особливості консалтингу з проблем управління конфліктами

#### *Список рекомендованої літератури*

Батюк Б., Гірняк К. *Управління персоналом: [навч. посіб.]*. Львів: СПОЛОМ, 2014. 193 с.

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. *Менеджмент: наука и практика: учебник*. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. *Управління персоналом: підручник*. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Зачосова Н. В. Проблематика запобігання конфліктам і дотримання професійної етики засобами HR-менеджменту в системі забезпечення надійності персоналу. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 25. С. 75-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses\\_2018\\_25\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_25_18) (дата звернення: 24.04.2019).

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. *Основы менеджмента / пер. с англ.* Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Ожиганова М. І., Хорошко В. О., Яремчук Ю. Є. та ін. *Управління персоналом: навч. посіб.* Вінниця: ВНТУ, 2014. 188 с.

Олійник С. У. *Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник*. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Палеха Ю. І. *Менеджмент персоналу: навч. посіб.* Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 336 с.

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. *Управління персоналом: навч. посіб.* Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Стрельбіцький П. А., Рарок О. В., Рарок Л. А. Управління персоналом: конспект лекцій: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І., 2015. 177 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).

## Тема 20 КОНСАЛТИНГ З ПРОБЛЕМ КОМАНД

### План

1. Поняття команди та її ознаки. Види команд
2. Розподіл ролей членів команди
3. Консалтинг з утворення команд та керівництва командами

### *Список рекомендованої літератури*

Батюк Б., Гірняк К. Управління персоналом: [навч. посіб.]. Львів: СПОЛОМ, 2014. 193 с.

Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д., Бабайлов В. К. Менеджмент: наука и практика: учебник. Харьков: ХНАДУ, 2015. 276 с. URL: <http://files.khadi.kharkov.ua/upravlinnya-ta-biznesu/ekonomiki-pidpriemstva/item/9423-menedzhment-nauka-y-praktyka.html> (дата звернення: 30.04.2019).

Буковинська М. П., Сладкевич В. П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 704 с.

Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2017. 672 с.

Морозов О., Шевченко М. Деякі особливі елементи теорій менеджменту щодо управління соціально-економічними системами за правилами «спільних цілей». *Економіст*. 2017. № 10. С. 19-23. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ\\_2017\\_10\\_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2017_10_9) (дата звернення: 29.04.2019).

Ожиганова М. І., Хорошко В. О., Яремчук Ю. Є. та ін. Управління персоналом: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 188 с.

Олійник С. У. Теорія та практика менеджменту персоналу: підручник. Харків: Вид-во НУА, 2013. 376 с. URL: [http://www.dut.edu.ua/uploads/1\\_1517\\_53839646.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1517_53839646.pdf) (дата звернення: 30.04.2019).

Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 336 с.

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2015. 517 с. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/8468> (дата звернення: 30.04.2019).

Стрельбіцький П. А., Рарок О. В., Рарок Л. А. Управління персоналом: конспект лекцій: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І., 2015. 177 с.

Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Макуха С. М. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 216 с. URL: [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2013/Menedgment\\_2013.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf) (дата звернення: 15.03.2019).



**ДОДАТОК А**  
**Зразок титульного аркуша НД**

Міністерство освіти і науки України  
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого  
Кафедра економічної теорії

**Наукова доповідь**

**Тема: «МАЛИЙ БІЗНЕС ЯК ОБ'ЄКТ МЕНЕДЖМЕНТУ»**

Студент:

прізвище, ім'я, по батькові,  
факультет, курс, група

Науковий керівник:

прізвище, ім'я, по батькові,  
науковий ступінь, вчене звання

Місто – рік

**ДОДАТОК Б**  
**Приклад оформлення змісту НД**

**ЗМІСТ**

Вступ.....	.....
Розділ 1 Сутність та соціально-економічне значення малого бізнесу в економіці.....	.....
Розділ 2 Організаційні форми малого бізнесу.....	.....
Розділ 3 Організаційна культура малого бізнесу.....	.....
Висновки.....	.....
Список використаних джерел.....	.....
Додатки.....	.....

**ДОДАТОК В**  
**Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ 8302:2015**

**Книга, один автор**

Шевченко Л. С. Університетська освіта: економічні пріоритети на управління розвитком: монографія. Харків: Право, 2016. 188 с.

Thurow L. C. Investment in Human Capital. Wadsworth Series in Labor Economics and Industrial Relations. Belmont, California: Wadsworth Publishing Company, Inc., 1970. Pp.145.

**Книга, два автори**

Марченко О. С., Ярмак О. В. Юридичний консалтинг: сутність та роль у правовій економіці. Харків: ФОП Данилко Н. С., 2016. 238 с.

**Книга, від чотирьох і більше авторів**

Юридична фірма: пошук ефективної моделі менеджменту: наук.-практ. вид. / Л. С. Шевченко, С. М. Макуха, О. С. Марченко та ін. Харків: Право, 2014. 204 с.

**Книга за редакцією**

Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.

**Розділ/глава книги з номером, один редактор**

Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. *Харьковская цивилистическая школа: право собственности*: монографія / под ред И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87-99.

**Розділ/глава книги без номера, один редактор**

Шевченко Л. С. Law & Management: новий напрям наукових досліджень та управлінської практики. *Development trends in legal science and practice: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine* / за ред. А. Jankovska. Riga: SIA "Izdevnieciba "Baltija Publishing". 2018. С. 218-239. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-571-29-9>.

**Розділ книги, кілька авторів, два і більше редакторів**

Branch S., Ramsay S., Barker V. The bullied boss: A conceptual exploration of upwards bullying. *Advances in organizational psychology* / Edited by A. Glendon, B. M. Thompson, B. Myers. 2008. Pp. 93-112. URL: <http://www.informit.com.au/humanities.html> (дата звернення: 29.01.2018).

### **Книга, яка публікується в авторській редакції**

Development trends in legal science and practice: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine: monograph / edited by authors. Riga, Latvia: Baltija Publishing. 2018. 244 p.

### **Стаття в науковому журналі, один автор**

Шевченко Л. С. Міжнародні стратегічні альянси в юридичному бізнесі. *Економічна теорія та право*. 2017. № 2 (29). С. 36-49.

### **Стаття в науковому журналі, один автор, є DOI**

Mellers B. A. Choice and the relative pleasure of consequences. *Psychological Bulletin*. 2000. № 126 (6). Pp. 910-924. DOI: <https://doi.org/10.1037/0033-2909.126.6.910>.

### **Стаття в науковому журналі, два і більше авторів**

Тимошенко І. В., Нащекіна О. М. Трансакційні витрати оподаткування як складова міжнародної конкурентоспроможності країни. *Економічна теорія та право*. 2017. № 4 (31). С. 36-47.

### **Стаття в науковому журналі, два автори, без DOI, але є URL**

Trankle S. A., Haw J. Predicting Australian health behaviour from health beliefs. *Electronic Journal of Applied Psychology*. 2009. № 5 (2). Pp. 9-17. URL: <http://ojs.lib.swin.edu.au/index.php/ejap/> (дата звернення: 24.03.2019).

### **Стаття в науковому журналі, вісім або більше авторів, є DOI**

Wolchik S. A., West S. G., Sandler I. N. et al. An experimental evaluation of theory-based mother and mother-child programs for children of divorce. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 2000. № 68 (5). Pp. 843-856. DOI: <https://doi.org/10.1037//0022-006X.68.5.843>.

### **Стаття з Інтернету, один автор, без назви видання**

Співаковський О. Триває обговорення проектів моделей управління закладами вищої освіти. URL: <http://vnz.org.ua/novyny/podiyi/10398->

[prodovzhuetsja-obgovorennja-proektiv-modelej-upravlinnja-zakladamy-vyschoyi-osvity-oleksandr-spivakovskij](#) (дата звернення: 24.03.2019).

### **Методичні матеріали, конспекти лекцій**

Менеджмент юридичної фірми: конспекти лекцій / Л. С. Шевченко, С. М. Макуха, О. С. Марченко та ін. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 135 с. URL: <http://library.nulau.org.ua> (дата звернення: 29.01.2018).

### **Документи міжнародних організацій**

Регламент Ради (ЄЕС) № 4064/89 від 21 грудня 1989 р. щодо контролю за концентраціями суб'єктів господарювання. *Official Journal*. 30.12.1989. L 395. Рр. 0001–0012. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/ALL/?uri=CELEX:31989R4064.19> (дата звернення: 24.03.2018).

### **Закони України**

Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 р. № 2168-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст. 31. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2168-19> (дата звернення: 29.01.2018).

### **Повідомлення державних (національних) служб статистики**

Розподіл працівників за розмірами нарахованої їм заробітної плати у вересні 2017 року: експрес-випуск. 2017. 17 жовт. / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 29.01.2018).

Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. ком. статистики України. Київ: Консультант, 2008. 200 с.

### **Урядова інформація**

Іноземні студенти в Україні / Міністерство освіти і науки України; Український державний центр міжнародної освіти. URL: <http://studyinukraine.gov.ua/life-inukraine/international-students-in-ukraine/> (дата звернення: 25.08.2018).